

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 496/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť R. T., B., zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. F., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2, práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2, práva na spravodlivý proces podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a prípisom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV Pz 87/12-8 z 18. júna 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. T. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. júla 2012 doručená sťažnosť R. T. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2, práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2, práva na spravodlivý proces podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom a prípisom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. IV Pz 87/12-8 z 18. júna 2012 (ďalej aj „prípis generálnej prokuratúry“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II, odboru kriminálnej polície, I. oddelenia všeobecnej kriminality (ďalej len „okresné riaditeľstvo Policajného zboru“) ČVS: ORP-459/1-OVK-B2-2012 zo 17. apríla 2012 bolo začaté trestné stíhanie proti sťažovateľovi (spolu s ďalšími dvomi osobami) a vznesené mu obvinenie za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d), ods. 3 písm. c) Trestného zákona. Na základe sťažnosti podanej sťažovateľom proti uvedenému uzneseniu prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava II (ďalej len „okresná prokuratúra“) uznesením sp. zn. 1 Pv 315/12 z 18. apríla 2012 napadnuté uznesenie zrušila a vyšetrovateľovi uložila, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Vyšetrovateľ okresného riaditeľstva Policajného zboru uznesením ČVS: ORP-459/1-OVK-B2-2012 z 18. apríla 2012 vylúčil trestnú vec sťažovateľa na samostatné konanie pod ČVS: ORP-657/1-OVK-B2/2012 a uznesením z 23. apríla 2012 bolo začaté proti sťažovateľovi trestné stíhanie. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú okresná prokuratúra uznesením č. k. 1 Pv 315/12-13 z 25. apríla 2012 ako nedôvodnú zamietla. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp/175/2012 z 26. apríla 2012 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku a okresný súd neprijal písomný sľub sťažovateľa. Keďže sťažovateľ bol toho názoru, že nie sú dôvody na jeho trestné stíhanie, ako aj dôvody väzby, prostredníctvom svojho právneho zástupcu podal 5. mája 2012 na generálnej prokuratúre návrh na postup podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku. Generálna prokuratúra prípisom č. k. IV Pz 87/12-8 z 18. júna 2012 podanie právneho zástupcu sťažovateľa vyhodnotila ako „*návrh obvineného podľa § 363 Trestného poriadku na zrušenie právoplatného uznesenia prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava II sp. zn. 1 Pv 315/12 z 25. 04. 2012*“ a jeho preskúmaním dospela k záveru, že nie sú splnené podmienky na zrušenie právoplatného uznesenia prokurátora podľa § 365 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s uznesením vyšetrovateľa okresného riaditeľstva Policajného zboru, v dôsledku čoho návrh ako nedôvodný odložila. Vo svojom prípise

okrem iného uviedla: „V ďalšom štádiu konania bude povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňovať okolnosti svedčiace tak proti obvinenému, ako aj v jeho prospech a v oboch smeroch vykonávať dôkazy tak, aby umožnili v danej veci spravodlivé rozhodnutie (§ 2 odsek 10 Trestného poriadku).“

3. Sťažovateľ považuje prípis generálnej prokuratúry, ktorým ho upovedomila o spôsobe vybavenia jeho návrhu na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní a jeho odôvodnenie za „objektívne nelogické, účelové, nepravdivé a zákonne nepodložené“. Namieta, že tým, že generálna prokuratúra vo svojom prípise uviedla, že neexistujú podmienky na zrušenie právoplatného uznesenia prokurátora postupom podľa § 363 Trestného poriadku, došlo k porušeniu jeho práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2, práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2, práva na spravodlivý proces podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, žiada o jeho zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie a rozhodnutie generálnej prokuratúre a uloženie jej povinnosti zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania.

II.

4. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených v ústave, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

6. Predmetom sťažnosti sťažovateľa je tvrdené porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru prípisom generálnej prokuratúry č. k. IV Pz 87/12-8 z 18. júna 2012. Generálny prokurátor, zastúpený riaditeľom trestného odboru, vyhodnotil návrh podaný generálnej prokuratúre ako mimoriadny opravný prostriedok, na základe ktorého preskúmal kompletný spisový materiál vzťahujúci sa na trestnú vec sťažovateľa, a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na zrušenie právoplatného rozhodnutia prokurátora podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku.

7. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta nezákonný postup vyšetrovateľa okresného riaditeľstva Policajného zboru, okresnej prokuratúry a generálnej prokuratúry v prípravnom trestnom konaní, v ktorom bolo proti nemu vznesené obvinenie pre podozrenie zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, a tvrdí, že uznesenia napadnutých orgánov neboli náležite odôvodnené.

8. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Nadväzne na citovaný článok ústavy dopĺňa právnu úpravu prípustnosti konania o sťažnosti fyzických osôb a právnických osôb § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

9. Princíp subsidiarity znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

10. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa smeruje proti postupu a rozhodnutiu orgánov činných v trestnom konaní vo fáze prípravného (trestného) konania, keď o odôvodnenosti, a teda zákonnosti a ústavnosti trestného stíhania sťažovateľa meritórne zatiaľ príslušný všeobecný súd nerozhodoval. Z uvedeného okrem iného vyplýva, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi ako obvinenému, a príp. aj v ďalšom štádiu trestného konania (po prípadnom podaní obžaloby) ako obžalovanému, právne účinným spôsobom namietat porušenie základných práv a slobôd garantovaných ústavou, resp. práv garantovaných dohovorom, ku ktorým malo dôjsť v dôsledku údajného nezákonného postupu vyšetrovateľa a generálnej prokuratúry v predmetnej trestnej veci. Je nutné skonštatovať, že vyšetrovanie v predmetnej trestnej veci nie je skončené a sťažovateľ ako strana trestného konania má už v rámci prípravného konania postavenie a tomu korešpondujúcu plnú spôsobilosť aktívne zasahovať do objasňovania skutkovo relevantných okolností a skutočností kladených mu za vinu. Tak ako súd prvého stupňa, ktorý bude oprávnený konať a rozhodovať v trestnej veci sťažovateľa po skončení prípravného konania, aj odvolací súd v prípade podania odvolania v predmetnej trestnej veci

sú súdmi s plnou jurisdikciou, v právomoci ktorých je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov prípravného konania v trestnej veci sťažovateľa v tomto štádiu trestného stíhania predchádzajúcemu podaniu obžaloby (obdobne napr. III. ÚS 75/05 alebo III. ÚS 109/05).

11. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že trestné konanie predstavuje od svojho začiatku až po koniec organický celok, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizáciou garancií na ochranu práv a slobôd zo strany orgánov činných v trestnom konaní môžu a majú naprávať, resp. korigovať prípadné predchádzajúce pochybenia týkajúce sa aj porušenia základných práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy. Preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namietat porušenia ústavou chránených základných práv a slobôd, ku ktorým došlo v priebehu trestného konania a neboli v jeho priebehu odstránené.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ mal a má v systéme všeobecného súdnictva, ako aj v rámci prípravného trestného konania k dispozícii účinné prostriedky na ochranu v sťažnosti označených práv, ktoré mali byť porušené namietaným uznesením a prípisom generálnej prokuratúry, a preto ústavný súd odmietol jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci (obdobne napr. I. ÚS 47/2010).

12. K námietke sťažovateľa, že vybavenie jeho návrhu generálnou prokuratúrou – odložením malo za následok porušenie jeho v bode 3 označených práv ešte, ústavný súd uvádza, že zrušovanie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní (trestnom) je upravené v tretej časti v ôsmej hlave Trestného poriadku s označením „Mimoriadne opravné prostriedky“. Z ustanovení tejto hlavy jednoznačne vyplýva, že nikto nemá právny nárok (ani ústavnoprávny nárok) na to, aby jeho podaniu (v prípade sťažovateľa návrhu na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní) bolo vyhovené. Ak dôkazy, ktoré boli vykonané v predchádzajúcom konaní, nedávajú dostatočný podklad na vedenie trestného stíhania, resp. na pokračovanie v trestnom stíhaní, generálna prokuratúra nie je povinná zrušiť napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry. Sťažovateľ ako obvinený

a osoba, ktorá podala návrh podľa § 363 Trestného poriadku generálnej prokuratúry, má zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa jeho podaním generálna prokuratúra riadne zaoberala. Nemá však nárok na to, aby výsledok konania zodpovedal jeho predstavám a zámerom (II. ÚS 88/99, III. ÚS 272/09).

13. Okrem už uvedeného ústavný súd v iných konaniach o sťažnostiach opakovane judikoval, že súčasťou práva na inú právnu ochranu nie je právo na podanie mimoriadneho opravného prostriedku, nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (II. ÚS 209/03). Oprávnenie na podanie mimoriadneho opravného prostriedku generálnym prokurátorom nemá charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana. Z ústavy a dohovoru nemožno teda vyvodit' povinnosť vyhovieť podanému podnetu, pretože posúdenie podnetu je vo výlučnej právomoci generálneho prokurátora (I. ÚS 98/97, II. ÚS 55/98).

14. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Preto ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že generálna prokuratúra vybavila návrh sťažovateľa z 5. mája 2012 prípisom č. k. IV PZ 87/12-8 z 18. júna 2012 zákonným spôsobom, keď nezistiac dôvody na zrušenie napadnutého rozhodnutia upovedomila sťažovateľa prostredníctvom jeho splnomocneného zástupcu o svojich záveroch z prešetrenia veci, v zmysle ktorých považovala rozhodnutie okresnej prokuratúry za zákonné.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že napadnutým prípisom generálnej prokuratúry nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených práv, a preto bolo potrebné sťažnosť odmietnuť aj pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

15. Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že sťažnosť je chronologickým zhrnutím skutkového stavu dosiaľ uskutočneného trestného konania v prípravnom štádiu, pričom okrem označenia práv podľa ústavy a dohovoru, ku ktorým v doterajšom konaní malo podľa tvrdení sťažovateľa dôjsť, v sťažnosti absentuje akákoľvek ústavno-právna argumentácia pre namietané porušenie označených práv.

16. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. októbra 2012